



WORKSHOPS

Præsentation af forskellige workshopsaktiviteter fra lørdag den 3. juni

1.1 Workshop: Aktuelle tiltag i bygden Sarfannguit

Af Ludvig Sakæussen, bygderådsformand, Sarfannguit

På vegne af forebyggelsesgruppen i Sarfannguit vil jeg fremlægge et oplæg under konferencen: Omsorgen for børn og unge. Jeg håber inderligt, at mit indlæg vil være til nytte hvor som helst i landet.

Jeg vil først præsentere mig selv: Mit navn er Ludvig og jeg blev født i 1956 i Sarfannguit og bor i bygden den dag i dag. Jeg blev valgt til bygdebestyrelsen i 1997 og blev valgt som formand. Da bygdeforeningen blev stiftet i 1997 i Kangerlussuaq, blev jeg valgt som næstformand og blev genvalgt i år under bygdekonferencen.

Igangsættelse af projektet:

Takket være en aktiv forebyggelseskonsulent i Sisimiut Kommune, Anise Svane Johansen blev der taget initiativ til et seminar fra den 24.-26. september 1999, som gerne skulle medvirke til et aktivt forebyggelsesarbejde i bygderne. Under seminaret, som fandt sted i borgerens hus i Sisimiut, blev der etableret 4 forskellige projekter:

1. Alkoholfrie aftenselskaber
2. Forebyggelse af alkohol og rusmidler
3. Tandsundhed og hygiejne for børn
4. Projekt ”stop-dårligdomme” til fordel for børn

1.2 Workshop: Projekt Peqqik 2000

Af Gudmand Jensen, viceborgmester, Kommuneqarfik Upernavik

Først vil jeg udtrykke min glæde over, at jeg på vegne af Kommuneqarfik Upernavik har fået mulighed for at fremlægge vores og Sundhedsvæsenets specielle og gode sundhedsfremmende tiltag.

I 1994 tog Sundhedsdirektoratet initiativ til at starte projektet, der tog udgangspunkt i aktuelle sundhedsproblemer i bygden Kullorsuaq, hvor der blev lavet en aftale mellem Hjemmestyret og kommunen om at iværksætte projektet. Kullorsuaq blev udgangspunktet for dette projekt. Der er skrevet en bog om projektet, der udkom i 1996 og der kan I læse mere uddybende informationer, hvor indsats og mål er beskrevet.

Der blev etableret arbejdsgrupper, der skal arbejde for sundhedsfremmende aktiviteter i bygderne. Medlemmerne bliver udpeget af bygdebestyrelserne og der er udarbejdet målsætninger for projektet ”Peqqik 2000”.

Sundhedsvæsenet har været primusmotor for hele koordineringen af projektet. I 1997 blev man enige om, at kommunen skal overtage koordineringen.



Fra 2.-4. maj 1998 blev der afholdt seminar i Upernavik om projektet, hvor der var deltagere fra Kullorsuaq til Søndre Upernavik. Repræsentanter fra bygdebestyrelserne fra samtlige syv bygder deltog i seminaret, som også er aktive arbejdende folk for at fremme sundhedsaktiviteterne i disse bygder. Repræsentanter fra sundhedsvæsenet i Upernavik, repræsentanter fra Paarisa, kommunen, skolen, politiet og forebyggelseskonsulenten deltog også i dette seminar.

Man blev enige om, at der skal holdes seminar hvert år, der skal opsummere aktiviteterne sammen med sundhedsvæsenet og Paarisa. Ved mødet i 1999 kunne man konstatere, at aktiviteterne har en positiv indflydelse på sundheden. Der blev udvekslet erfaringer, resultater og aktiviteter, som ikke giver synlige resultater og på den måde var der også diskussion om, hvordan man kan løse problemerne.

Det er tydeligt, at holdningsændringerne er på vej og især omkring aktiviteter for unge, hvor man prøver at løse problemerne i fællesskab, har haft sin gavnlige virkning - også blandt de unge. Sundhedsvæsenet skal også have ros for en stor indsats i de år, hvor problemer havde nået sit højdepunkt. Jeg vil blot anbefale over for andre kommuner at etablere et samarbejde med sundhedsvæsenet om projekter, der arbejder for sundheden og andre sundhedsfremmende aktiviteter, fordi en fælles indsats giver de bedste resultater.

Erfaringerne i vores kommune viser, at heftige diskussioner kun forsinker gode resultater, man kan opnå.

Selvom vi møder problemer i projektet, viser erfaringerne, at samarbejde giver et overblik over projektets realisering og giver også en større glæde til at fortsætte.

På vegne af Kommuneqarfik Upernavik vil jeg hermed takke Sundhedsvæsenet og projektmedarbejderne for indsatsen med et ønske om et fortsat godt samarbejde.

2.1 Workshop: Målsætninger og muligheder i daginstitutionen

Af Katrine Larsen Lennert, daginstitutionsmedarbejder, Sisimiut

Man plejer at sige, at børnene er vores fremtid, men i vort daglige arbejde med børn dukker tvivlsspørgsmål op engang imellem, der sætter spørgsmålstegn ved, om man virkelig har intentionerne og hvordan man vil arbejde for at nå dem. Det varmer enormt meget, når debatter om børns vilkår bliver aktuelle, men der dukker som regel et spørgsmål op: Hvordan og hvorledes vil vi realisere initiativerne?

Vi mærker, at ressourcerne kun er få, der formindsker realisering af initiativer. I forhold til de store beslutningskrævende emner, kommer tvivlen hos ressourcerne og forhindrer dermed evnen til at komme videre.

Cirkulære 176 er en målsætning for daginstitutionerne, som er gældende for hele landet og som har mange punkter i sig selv:

- < være med til at udvikle barnets selvstændighed
- < være med til at udvikle barnet sociale evne til at være en borger i samfundet
- < være med til at forberede og tilegne barnet til skolegang
- < være med til at skabe barnets identitet



- < være med til at udvikle barnets evne til at værne og respektere naturen
- < være med til at udvikle barnets intellekt blandt andet gennem forskelligartede oplevelser
- < være med til at udvikle barnets respekt for sit sprog og udvikle sproget
- < være med til at barnet udvikler sig sund og vokser op i trykthed
- < være med til at udvikle barnets evner og talenter
- < være med til at barnet oplever respekt og tillid i sit liv, og vokser op med respekt for samfundet og naturen.

Vi, som til daglig arbejder med børnene, ved, at det kan være svært at realisere disse mange og gode målsætninger, blandt andet fordi vi har for mange børn i en stue og for få medarbejdere til at klare pasningen af disse børn. Hvis vi skal arbejde ud fra reglerne, skulle en voksen kun have 4 børn, men realiteten er, at vi har mindst 7 børn. Pladserne er trange og giver utrykthed. Vi har brug for egnede lokaliteter.

I debatten kommer man ofte frem til, at børn med alvorlige problemer først bliver opdaget, når de kommer i skolen. Forholdene ser bare anderledes ud. Hvis arbejdsforholdene har været efter hensigten, vil samarbejdet med skolen og socialforvaltningen være meget bedre, men realiteten er at vi er meget langt fra hinanden i dagligdagen. Hvis samarbejde kan prioriteres i fremtiden, har vi meget at indhøste. Vi har også brug for løbende kurser, udveksle erfaringer, researche og hente nye inspirationer.

2.2 Workshop: Målsætninger og muligheder i daginstitutionen

Af Sofie Poulsen, daginstitutionsleder, Nanortalik

Selvom målsætningerne for daginstitutionerne er for ambitiøse, har jeg gennem mit arbejde erfaret, at det går fremad. Vi opnår noget ved at afprøve nye opdragelsesmetoder og ved at åbne op for debatten mellem forældre og medarbejdere.

I mit arbejde i daginstitutionsområdet har jeg imidlertid altid efterlyst en mere målrettet målsætning. Hvordan skal vi opdrage vore børn i daginstitutionerne i Grønland ?

Selvom vi tager arbejdet alvorligt, møder vi gang på gang problemet med manglende, uddannet arbejdskraft og netop på grund af ressourceknapheden er det svært at leve op til målsætningen.

Vi ønsker at blive flere i fremtiden og ønsker flere kursusaktiviteter. Vi skal ikke bare passe børnene, men vi skal også have tid til at få input.

Følgende kurser er ønskelige: Samtaleteknik i forhold til forældre og ansatte, fritidspædagogiske metoder og ikke mindst kurser om opdragelse af børn.

Desværre vil vi også endnu en gang gøre opmærksom på, at vores største ønske er at få mere i løn. Vi mærker gang på gang, at respekten mangler for vores arbejdsområde. At være socialarbejder er en af de mest ansvarsfulde opgaver, hvor man er meget udsat i dagligdagen.

3.1 Workshop: Formålet med børneprojekter, herunder væresteder for børn



Af Vibeke Rytter, sekretariatschef, Foreningen Grønlandske Børn

Børneprojekter i Grønland i Foreningen Grønlandske Børns regi går 10 år tilbage. Formålet er som udefra kommende i samarbejde med en kommune - at skabe et nyt tilbud til stedets børn. Et tilbud, der diskret har opmærksomheden henledt på en kategori børn, som efter kommunens opfattelse trænger til et tilbud med en ny og ekstra indsats. Foreningen står som ansvarshavende for børneprojekterne.

Der er tre grundelementer: Et værested/fristed, et overnatningstilbud og - foruden et velkvalificeret personale - en stor frivillig indsats og opbakning fra befolkningen.

I projektfasen afprøves nye tiltag, hvilket er en forpligtelse for foreningen, i det omfang de lokale forhold gør det muligt.

Det ligger i foreningen på sinde ikke blot at investere kræfter i selve børneprojektet, men i lokalsamfundet som helhed ved afholdelse af kurser og seminarer med deltagelse af relevante personer i forhold til børne- og ungdomsområdet.

Værestederne skal i projektfasen:

- stå for indsats til forbedring af en gruppe børns livsbetingelser og livskvalitet ved at give dem praktisk støtte og et alternativt sted at være, når de finder behov for det,
- igangsætte og udføre forebyggende virksomhed for børn og børnefamilier, især med henblik på at øge forståelsen for betydningen af børns vilkår under opvæksten,
- gennem forståelse derfor inddrage befolkningen i forskellige delprojekter og derved fastholde og udbygge de eksisterende netværksmuligheder,
- afprøve alternative problemløsningmodeller i forhold til forebyggende aktiviteter på børneområdet.

Disse intentioner skal gerne blive en integreret del af et børneværested, også efter udløbet af projektfasen, hvor der sædvanligvis stiles efter, at værestedet overdrages til en selvejende institution. Desværre foreligger der endnu ikke tilstrækkelig lovgivning på dette område, men vi håber, at det ligger inden for rækkevidde. Der er altså tale om et alternativ og et supplement til de eksisterende tilbud, et kraftcenter for børnene og deres familier.

3.2 Workshop: Amarngivats formål

Af Susanne Mejer, leder af Amarngivat, Tasiilaq

Amarngivats formål er at være et værested for alle børn fra 4-14 år. Værestedet er et fristed for børnene. Aktiviteterne skal være betryggende og give udviklende tilbud til børnene, således at børnene kan opleve livskvalitet, der kan fremme børnenes selvtillid og selvbestemmelse for eget liv.

Forældrene skal såvidt muligt involveres i aktiviteterne og være med i forberedelserne. I weekenderne er der tilbud om overnatning med mad og børnene tilbydes rådgivning. Disse formål skal udbygges ved, at personalets, de frivillige medarbejders og bestyrelsens samarbejde.



Man lægger vægt på, at Amarngivat så vidt muligt drives med frivillig arbejdskraft. (§1, stk. 2 og 3, vedtægter for Amarngivat, 3913 Tasiilaq, 1996)

I vedtægterne har vi en formålsparagraf, men hvordan skal man forstå det - og hvad er krav/ forventninger for os enkelte og den samlede medarbejdergruppe? Hvad stiller andre institutioner, kommunen og forældrene af krav over for os. Det kræver lige som en uddybning.

En vigtig metode - som måske er den vigtigste - er ressourcerne hos de enkelte og ressourcerne som en gruppe. Antallet af medarbejdergruppen er sammensat ud fra antallet af frivillige medarbejdere. Hvad er fordele og hvad er ulemper omkring omsorgssvigt af børn og hvad med de børn, som kommer i weekenderne?

Vi søger midler til aktiviteter hos fonde og foreninger. Derfor er det vigtigt for os at få økonomiske midler som støtte og velgørenhed og få anden støtte, der kan være med til at realisere vore aktiviteter.

4. Workshop: Observations- og behandlingsbørnehjemmet Meeqqat Illuat

Af Torben Alne, forstander, Nuuk

Observations- og behandlingsbørnehjemmet Meeqqat Illuat er Socialdirektoratets specialinstitution for normalt begavede børn i alderen 4 -14 år, hvis aktuelle situation kræver grundig afklaring og/eller intensiv pædagogisk behandling.

Institutionen startede i 1974 som et observationsbørnehjem, med det formål at nedsætte antallet af børn, der ellers ville være sendt til Danmark. Til det må man sige, at Meeqqat Illuat og forskellige andre tiltag gjorde, at man stort set holdt helt op med at sende normalt begavede børn med problemer til Danmark. Men der gik ikke mere end 3-4 måneder, før børnene var færdigobserveret, og hvad skulle man så bruge observationerne til? Der var ikke nogen steder at sende dem hen, så det endte med, at børnene blev på institutionen i behandling.

Hvad er det så for nogen børn vi modtager?

Fælles for de alle de børn, vi modtager er, at de har været udsat for alvorligt omsorgssvigt, med personligheds-, følelses- og funktionsmæssige følger af de svigt, overgreb, mishandling og/eller misbrug, de har været udsat for.

Børnene viser blandt andet:

- alvorlige symptomer på angst, manglende selvrespekt og respekt for andre,
- alvorlige vanskeligheder med at finde sig til rette i samfundet,
- selvdestruktiv adfærd i betænkelig farlig grad (selvmordstanker, snifning, kradse sig selv m.m),
- forstyrrelse af undervisningen og/eller alvorligt fravær fra skolen,
- samt generel vægring mod at påtage sig pligter og ansvar.

Vi kan modtage 14 børn i alderen 4-14 år, der er fordelt med 7 børn på hver af de 2 afdelinger, vi har. Afdelingerne ligger på hver sin etage med de store børn på den øverste og de små børn på den nederste etage. Det er sjældent, vi modtager børn under 7 år, da det som oftest først er, når de begynder i skolen, at man reagerer på deres afvigende adfærd. Vi modtager flest



drengene, hvilket for os helt tydeligt hænger sammen med, at det er dem, der er mest udadrettet i deres adfærd.

Ca. halvdelen af børnene har været udsat for seksuelle overgreb, og det er både drenge og piger, og ca. halvdelen af dem ved vi det ikke om på forhånd. Det bliver først konstateret gennem samvær og terapi.

Vi har 9 børn på venteliste, så det kan tage op til 2 år, før vi kan modtage et indstillet barn.

Til at arbejde med disse børn har vi på hver afdeling 6 pædagoger og 1 medhjælper. Derudover har vi til begge afdelinger tilknyttet 1 lektiehjælp, 1 medhjælper, 1 tilknyttet psykolog, 1 souschef og 1 forstander. Personalemæssigt har vi det problem, at vi mangler 4 uddannede pædagoger, hvilket betyder, at de pædagoger vi har, må løbe dobbelt så stærkt, blandt andet for at dygtiggøre de ufaglærte vikarer, der er ansat i stillingerne.

5. Workshop: Nye pædagogiske veje

Af Ann Andreassen, forstander for Børnehjemmet i Uummannaq

Store dele af verden har i de sidste 50 år været ud for forandringer, som i nogen grad har stillet krav til menneskets tilpasnings- og omstillingsevner. Hvad der var moderne i går, er gammeldags i dag. Med de mange forandringer har der ofte været en tendens til at overfokusere på fejl og mangler, vi har i vores samfund og nære omgivelser. Vi ved godt, at vi mangler uddannet personale og videreuddannelse, men det må ikke overskygge de basale elementer i børnenes opvækst:

Mad, søvn og kærlighed.

Selvfølgelig skal vi rette op på de mangler og fejl, der er, men vi må hele tiden fokusere og gentage de vigtigste elementer i et barns liv:

- < Kærlighed
- < Krav
- < Kontakt
- < Konsekvens

...Et skolekøkken kan være godt med internet, men der er et eller andet galt, hvis der samtidigt mangler et køleskab.

Når vi fokuserer på nye pædagogiske veje må vi altså holde fast i de basale udviklingsbetingelser for børn og unge. Derefter kan vi kigge på alt det nye for at vælge og vælge fra for at kunne fokusere på de brugbare løsninger. Løsninger som gør, at udviklingen er nyttig for os fremfor, at vi er i udviklingens vold.

Hvad er brugbart og nødvendigt i dag for at give vores børn og unge et godt selvværd og en god portion livsglæde?

6. Workshop: Qasapermiut



Af Anthon Berthelsen, forstander for Qasapermiut, Sisimiut

Qasapermiut er en døgninstitution under Grønlands Hjemmestyres Socialdirektorat. Unge mellem 15 og 18 år bliver anbragt i Qasapermiut. De unge i Qasapermiut er enten smidt ud af skolerne eller selv gået ud af skolen. De anbragte er omsorgssvigtede, hvor det er nødvendigt at fratage ansvaret fra forældrene, fordi forældrene ikke magter opgaven. De omsorgssvigtede har mere eller mindre taget skade. Graden af omsorgssvigt er afgørende for de unges selvtillid og tillid til andre, især når det handler om tilliden til voksne. Niveaueet i udviklingen afhænger af den skade, omsorgssvigten har forårsaget og er bestemmende for, hvor lang tid den unge skal opholde sig i Qasapermiut.

Anbringelserne finder sted efter anvisninger fra kommunernes socialforvaltninger.

De unge bliver oplært i sociale færdigheder, hvor arbejdsredskabet er fangst og fiskeri. Fangstperioden er hele året.

Med denne metode bearbejder vi den psykiske del, hvor vores rolle er støtten i udviklingen. Her kommer motivationen, lysten og evnerne ind i billedet og bliver efterhånden udviklet.

Jeg vil nævne, at vi har en fiskekutter og to hundeslæder. Derfor har vi mulighed for at behandle hele året.

Qasapermiut har hjemsted i Sisimiut og har plads til 9 unge. Foruden forstanderen består personalet af en vagtgruppe på 7 mennesker, 2 skippere, 1 køkkenleder og en kontorassistent.